

Nýggir haldarar eiga at venda sær beinleiðis til post-húsið.

SOSIALURIN

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐRALAG

NR. 9.

LEYGARDAGIN
2. FEBRUAR 1963

36. ÁRG.

Fyrsta sjálvstýrisstigið

Fyrsta stigið á leiðini fram móti sjálvstýri og loysing var hjá fíggjarnævdini at taka stóðu til jättan av í minsta lagi 20—30.000 kr. til istandsetingar av íbúð til Erlend Paturssonar.

Í Tinganesi eru innrættaðar 3 íbúðir til landsstýrismenn, sum ikki annars hava fastan bústað í Havn, at búgva í.

Í einari av hesum íbúðunum hevur fyrr. lögmaður og varalögmaður Kristian Djurhuus búið í, meðan hann røkti hesi stov.

Nú skal havnarmaðurin, varalögmaður Erlendur Patursson út í Tinganes at búgva — í íbúðini,

sum Kr. Djurhuus áður hevur havt; men Erlendur er ikki snáligur: hann krevur umvælingar, sum møguliga fara væl upp um 30.000 kr.

Ja, 30.000 kr. eykaútreiðslur fyri at fáa ein loysingar-varaløgmann út í Tinganes í staðin fyri ein sambands-varaløgmann.

Hetta var hin fyrsta sjálvstýrisrokningin til Føroya fólk.

Hvør verður eftirmaður

Hugh Gaitskells

»Skuggastjórnin« hjá enska arbeidarflokkinum hevur verið saman til fundar fyri at taka stóðu til, hvør ið verða skal eftirmaður Hugh Gaitskell, formann arbeidarflokksins, sum jarðmaður var miðskeiðis í vikuni. Tað eru parlamentslimir flokksins, ið velja formannin. Teir eru í lotuni 247 í tali.

Fimm eru evnini, ið talað verður um. Hvat úrslitið verður veitt ikki; men tað er ikki ókunnugt, at menn eru ójavnir á máli, summir eru vinstrasinnadír, meðan aðrir eru meir og minni høgراسinnadír í teirra uppfatan av, hvussu sosialisman best og skjótast verður sett í verk.

Menninir eru:

GEORGE BROWN

sum er 48 ára gamalur og kemur frá fakfeløgnum. Hann vil hava Bretland uppi Felagsmarknaðin, vil hava atomdubbing, er mótsøðumaður av intellektuella vinstra veinginum og tiltikin fyri at hava kraftmikla rødd.

HAROLD WILSON

hevur áður verið handlsálaráðharri og talsmaður flokksins í uttanríkisráðum. Vinstrasinnadír, nationalokonomur og gítin røðari. Konservativu vóna hann verður valdur, tá hann sum ortodoksir sosialistur verður at syggja ein hóp av veljarunum frá flokkinum.

JAMES CALLAGHAM

er 50 ára gamalur og serfrøðingur í hjálðamálum, góður, men held-

ur turrur røðari. Hann er høgراسinnadír og móti meira nationalisering av idnaðinum.

PATRICK GORDON-WALKER

er 56 ár og flokksins talsmaður í verjumálum. Hann hevur hvussu tungu og er flokksins serfrøðingur í Commonwealth-málum. Sigst at vera høgراسinnadír.

FRANK SOSKICE

er 60 ára gamalur og statsadvokatur og kemur møguliga uppá val, um eingin semja fæst í lag um nakran av hinum evnunum.

Føroyar sum BILLAND

TAÐ er líkt til, at Føroyar á einum oki, hvat bilum viðvíkri, er millum tey fremsu í heiminum; tí meðan mestiparturin av øllum bilum í hesum londum eru persónbilar — frá 60 pst. og upp eftir — eru umleið 60 pst. av øllum bilum í Føroyum voruvagnar.

Hetta tal er tó ikki so órimuligt, tá vit hugsa um vegstrekkir okkara í mun til vegstrekkini á meginlandinum, har tað lættliga ber til at koyra eftir væljordum motorvegum frá norðan til sunnanst í Europa, ja, og nógv longur enn, um ein ynskir tað.

Í teimum mest framkomnu londunum rokna teir við, at tað seinast um 10 ár verður ein persónvognur uppá húsdið.

Fléiri lond eru longu ógvuliga

Alheims-sosialisman

Nýggjur formaður skal veljast í alheimsfelagsskapi sosialistanna í staðin fyri Alsing Andersen, sum doyði seinasta ár.

Í hesari vikuni hava sosialistaleiðarar úr mongum londum verið saman í London. Teir komu saman til minningarhaldið eftir Hugh Gaitskell, sála, sum jarðmaður varð í vikuni.

Hesir hava so nýtt høvið til samráðingar um eftirmann Alsing Andersens, sum í fleiri ár var formaður í hesum felagsskapi.

Endaliga avgerðin um, hvør verður formaður fyri alheimsfelagskapi sosialistanna verður tó ikki tikin fyrr enn á heimsfundinum, sum verður hildin í Hollandi í september mánaði.

Yvirtøkan av føroyska skúlaskapinum

UNDR samráðingunum um setan av nýggjum landsstýri setti sjálvstýrisflokkurin tað sum eina TREYTT, at fólkskúlin varð yvirkinn á føroyskar hendur; men hóast javnaðarmenn eru imóti hesi yvirkinn í lotuni søgdu

FREMSTA treytin hjá sjálvstýrisflokkinum tyktist at hava verið yvirkinn av fólkskúlanum, og hetta hevur núverandi landsstýris-samgonga ivaleyst verið samd um; men tað er líkt til, at upphavsmenninir til hesa yvirkinn — M. Johannesen og S. Petersen — eru farnir at hopa undan, nú teir

Lock-out?

Reiðarafelagið sigur upp sáttmálan við Fiskimannafelagið — er ikki nøgt við tilboðið frá Landsstýrimum

Á eykaaðalfundi í reiðarafelagnum hósdagin varð avgjørt at sáttmálin við Fiskimannafelagið skuldi uppsigast at fara úr gildi 1. april. Reiðarafelagið grundar sína

uppsagn við tí svári, sum landsstýrið hevur givið teimum.

Landsstýrið hevur sagt Reiðarafelagnum frá, at tað er sinnað til at avtaka ávis avgjöld, men ikki tey sum felagið vil hava avtikin og eisini tað, at ferulonen ikki meira verður goldin av landskassanum.

Uppsagnin er serliga gjørd í samband við feruupeningin, sum reiðarmenn vilja hava strokna í sáttmálanum og eisini eru útgæðumenn misnøgdir við, at vanlukku-tryggingin er broytt og tryggingargjaldið sett upp.

BRÓDLEYP. — Í dag giftast í Havn Helen Høgenesen úr Klakksvik og Eyðun Conradsson Joensen, radiomekanikari, í Tórshavn.

Tikin sum fiskitjóvur

Útvarpið vísti at siga frá, hvørjir ið bestir vóru av bretska trolarunum í 1962. Hin besti hevði veitt fyri 146.182 stp. eina nøgd uppá 46.500 kitt, meðan hin fjórðibest hevði veitt fyri 134.961, nevnliga 39.454 kitt.

Hesin fjórði var trolarin Prince Charles, sum nú er tikin av norð-mønnum, tá hann kom í norska havn.

Í 1958 varð norskt vaktarskip vart við, at Prince Charles fiskaði innanfyri mark, men slapp sær til rýmings. Norski retturin avgjordi at trolarin skuldi takast tá hann kom aftur í norska havn. Nú er hann so tikin og verður ikki givin leysur fyrr hann hevur goldið kr. 130.000 í bót.

Varabispur

Kirkjunaáráðsharri Bodil Korh setti fram uppskot í fólkinginum hósdagin um setan av varabísi í Føroyum.

Tað var sum kunnugt, samtykt av fólkinginum, at Føroyar skuldu vera varabíspadóm og próstaembætið avtakast.

Varabíspurin verður innsettur í summar. Talað verður um sunnudagin 23. juni, sama dag sum Kristjanskirkjan í Klakksvik skal verða vigd.

Innsæt av bispinum fer fram í Havnar kirkju og vigslan av nýggju Klakksvikarkirkjunum verður so seinri sama dag.

Umframt varabíspambætið kemur bispurin at rokja starv sum sóknarprestur í Suðurstreymoy, eins og prósturin nú ger. Jákup Joensen, próstur verður væntiliga fyrsti føroyski varabíspurin.

Eftir 7. Fraklandsskipinum

Í gjár fóru við Ólavi Hvita við »Ólavi Hvita« for minningin, sum skal fara eftir nýggja linubátinum hjá P. Samvinnu, Tvøroyri.

Hetta er tað seinasta skipið sum bygt er í Dieppe í Fraklandi, av teim byggisáttmálum, sum Ógnarfelagið ítt gera um linubátabygging.

Skipið sum bygt er í Fraklandi eru: Anna T. Gudmundur og Ranafossur, Nornagestur, Reynstindur, Høvnorin og Columbus.

Við Tjaldrunum seinast, fóru stjórnir fyri Ógnarfelagið Leivur Gregersen, Leivur Lützen og K. Mohr til Fraklands í skipabyggingarorðinum.

Einki fólkaTINGSVAL

ERIK ERIKSEN: Nógvi kundir tala fyri, at fíngið framskunda eitt val, men tað er ikki rætt einans at hugsa um partapolitiskan vinnu.

MENN hava væntað, at fólkaTINGSVAL fór at verða í heyst. Ikki einans undstøðuflokkarnir hava hetta á máli; men eisini innanfyri stjórnarflokkarnir hava røddir verið í framtíð, ið hava hildið tað ikki verið avleidi at tikið valið, sum annars regluliga skal vera konandi ár, longu í heyst.

Bretlandssølan minni í ár

Samlaða krónutalið fyri ífisksøluna til Bretlandsmarknaðan í januar mánaða er 7 milj. 706 túsund og tonsatalið 5.070.

Tað vóru 75 landingar.

Hetta er heldur minni enn seinasta ár tá sølan í januar mánaða gæv 7 milj. 930 tús. krónur og nøgdin var 5.255 tons og landingarnar vóru tá bert 62.

Betri heilsurøkt

Í mun til fólkatalið eru eins mong andsveik fólk í Føroyum og Danmark; men av sinnisveikum eru tvífalt so mong sum í Danmark, og tá vit samstundis fáa at vita, at talið á teimum í Føroyum, sum kunnu vinna heilsuna aftur, er størvegis lægri enn somu tøl galdandi hjá Danmark, skilt, hvussu neyðugt tað er, at sinnissjúkrahús verður bygt í Føroyum.

SKALDAVIRDISLON

TAÐ ljóðar, at skaldavirðislonin á dansku fíggjarlógini — 12.000 kr. — ið árliga varð játtað skaldakvinnuni Karen Blæxen, nú skal latast skaldinum Wilfrid Heinesen.

Brútleyp. — Í morgin giftast í Nóbøysar kirkju Sigvør Poulsen og Jens Sigmund Jacobsen, bæði úr Nóbøys.